

Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja
muutmise (Sätla kasutuselevõtt)
määruse eelnõu seletuskirja
lisa

Kooskõlastustabel

Esitaja / märkuse sisu	Justiits- ja Digiministeeriumi seisukoht
Haridus- ja Teadusministeerium 10.09.2026 nr 8-3/26/3986-2	
Esitasite kooskõlastamiseks hea õigusloome ja normitehnika eeskirja muutmise eelnõu, mis on seotud Sätla kasutuselevõtuga alates 1. oktoobrist 2026. Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastab eelnõu, kuid peab vajalikuks juhtida tähelepanu normitehniliste nõuete leevendamise riskile. Ministeeriumi hinnangul ei ole põhjendatud kehtivate normitehniliste nõuete muutmine üksnes infosüsteemi tehniliste piirangute tõttu. Kui Sätla ei võimalda kehtivaid nõudeid täita, tuleb esmajärjekorras hinnata infosüsteemi arendamise vajadust, mitte kohandada õigusloome nõudeid süsteemi piirangute järgi. Vastasel juhul võib väheneda õigusaktide vormiline ja sisuline kvaliteet ning kujuneda põhjendamatu erinevus Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu õigusaktide normitehniliste nõuete vahel. Kokkuvõttes kooskõlastab Haridus- ja Teadusministeerium eelnõu, kuid peab vajalikuks, et normitehniliste nõuete muutmisel ei lähtutaks üksnes infosüsteemi tehnilistest piirangutest. Õigusloome nõuded peavad toetama selget, ühetaolist ja kvaliteetset õigusakti, mitte kohanduma infosüsteemi puudustega.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Nõustume, et õigusloome sisulisi ja normitehnilisi kvaliteedinõudeid ei tohi kujundada üksnes infosüsteemi tehniliste piirangute järgi. Eelnõu eesmärk ei ole neid nõudeid üldiselt leevendada ega vähendada õigusaktide selgust, ühetaolisust või kvaliteeti, vaid võimaldada Sätla etapiviisilist kasutuselevõttu piiratud vormistuseranditega. Erandid on eelnõus sõnaselgelt piiritletud. Kui Sätla ei võimalda eelnõu osa või kohustuslikku elementi mõne muu imperatiivse HÕNTE nõude kohaselt vormistada, tuleb see enne eelnõu esitamist vormistada nõuetekohaselt muul tehniliselt sobival viisil. Seega ei õigusta infosüsteemi tehniline piirang kõrvalekaldumist eelnõu sisulistest, keelelistest ega muudest kohustuslikest normitehnilistest nõuetest. Sätla võetakse kasutusele etapiviisiliselt ning esimeses etapis kasutatakse seda valitsuse algatatavate seaduse muutmise seaduse eelnõude koostamiseks. Kasutuselevõtu käigus kogutakse praktilist kogemust, mille põhjal hinnatakse nii Sätla arendusvajadusi kui ka HÕNTE terviklikuma ajakohastamise vajadust. Eesmärk on kujundada tehniline lahendus selliseks, et see toetaks kvaliteetse õigusloome nõuete täitmist ja vähendaks tulevikus erandite vajadust. Samuti jälgitakse koostöös Riigikogu Kantseleiga Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu

	normitehniliste nõuete erinevustest tulenevaid praktilisi probleeme ning kavandatakse vajalikud lahendused.
Kliimaministeerium 28.08.2026 nr 1-5/26/3100-2	
1. Eelnõuga lisatava § 652 lõike 1 kohaselt võib jätta kohaldamata § 23 lõike 1, mille kohaselt rohkem kui ühest paragrahvist koosneva seaduseelnõu paragrahvid vormistatakse numereeritud loeteluna. Seletuskirjas on toodud põhjenduseks Sätla tehniline lahendus, mis numereerib ka üheparagrahvilise eelnõu. Muudetud kujul võiks sellest sõnastusest aga välja lugeda, nagu võiks Sätlas koostatavas eelnõus numbrite asemel kasutada midagi muud. Teeme ettepaneku sõnastust korrigeerida nii, et erand tehtaks selgelt ainult üheparagrahviliste eelnõude nummerdamisega seoses.	Arvestatud Normi sõnastust täpsustatud
Lisatava § 65 ² lõikega 3 nähakse ette, et Sätlas koostatud eelnõule tuleb lisada muudatusi sisaldav terviktekst. Sellega tekitatakse ametnikele täiendavaid kohustusi terviktekstide eksportimisel, mis ei tundu mõistlik, kuna Sätla mõte peaks olema terviktekstile kõigile ligipääsu võimaldamine alates kooskõlastamisele esitamisest. Palume kaaluda, kas ei võiks selle tervikteksti lisamise kohustuse asendada veebilingiga Sätlasse, mis vähendaks nii töömahtu kui väldiks võimalikke andmete ületõstmisega kaasnevaid vigu.	Selgitatud. Praeguses arendusjärgus ei ole Sätlas avalikku vaadet, mille kaudu saaksid kõik kooskõlastamisel ja arvamuse avaldamisel osalevad isikud eelnõu muudatustega terviktekstiga tutvuda. Seetõttu ei saa tervikteksti või selle väljavõtte lisamise kohustust üleminekuperioodil asendada veebilingiga Sätlasse. Nõustume, et tervikteksti eksportimine ja lisamine võib üleminekuperioodil kaasa tuua mõningast lisatööd. Samas võimaldab muudatusi sisaldav terviktekst eelnõu kavandatava sisu ja muudatuste ulatust paremini mõista ning vähendab vajadust võrrelda muutmiseelnõu kehtiva seaduse tekstiga. Avaliku vaate valmimisel saab tervikteksti eraldi lisamise vajadust uuesti hinnata.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 02.09.2026 nr 1.4-2/2106-1	
1. Meie hinnangul jääb ebaselgeks, miks kavandatakse normitehnilisi erandeid eelnõu Sätlas ettevalmistamise kohta, samas kui Sätlast peaks saama peamine eelnõude ettevalmistamise koht. Edaspidi peaks ju	Selgitatud. Sätla kasutuselevõtu esimeses etapis ei ole veel piisavalt praktilist kogemust, et hinnata terviklikult, kuidas eelnõu koostamise protsess

hoopis eelnõu ettevalmistamine Sätlast väljaspool jääma erandlikuks. Leiame, et topeltnõuete sätestamine ei ole kuidagi põhjendatud ja nende järgimine tekitab segadust nii eelnõu koostajale kui ka teistele asjaosalistele. Seega teeme ettepaneku täiendada HÕNTEt üksnes selles osas, et edaspidi võib eelnõu ka Sätlas ettevalmistada ja loobuda üksikute erandite kehtestamisest. Tulevikuperspektiivis tuleks ajakohastada HÕNTEt tervikuna arvestades eelnõu väljatöötamise võimalusi Sätlas.	Sätlas mõjutab kõiki HÕNTE nõudeid ja milliseid püsivaid muudatusi eeskiri vajab. Seetõttu ei ole praegu põhjendatud HÕNTE terviklik ümberkujundamine ega loobumine konkreetset piiritletud vormistuseranditest. Eelnõuga nähakse ette üksnes Sätla kasutuselevõtuks hädavajalikud erandid. Need võimaldavad Sätlat etapiviisiliselt kasutusele võtta, säilitades samal ajal ülejäänud HÕNTE nõuete kohaldumise. Erisuste sõnaselge sätestamine annab eelnõu koostajatele ja teistele menetlusosalistele selguse, millised Sätla tehnilisest lahendusest tulenevad vormistuserinevused on lubatud. Sätla kasutamise käigus kogutakse praktilist kogemust ning hinnatakse nii infosüsteemi arendusvajadusi kui ka HÕNTE tervikliku ajakohastamise vajadust. HÕNTE terviklikum ülevaatamine on põhjendatud pärast seda, kui Sätla kasutamise praktika võimaldab teha teadlikke ja püsivaid regulatiivseid valikuid.
2. Eelnõuga kavandatavaid muudatusi on keeruline hinnata ilma Sätla keskkonna tehnilist võimekust tundmata. Eelnõude õigusliku, normitehnilise ja keelelise kvaliteedi kontrollija peab seletuskirja kohaselt eristama Sätla tehnilisest lahendusest tulenevaid lubatud vormistuslikke kõrvalekaldeid sisulistest, normitehnilistest ja keelelistest puudustest. Tegemist on vähemalt üleminekuperioodil olulist töökoormuse tõusu kaasa toova lahendusega, mille osas palume Justiits- ja Digiministeeriumil ning Registrate ja Infosüsteemide Keskusel tagada eelnõude väljatöötajatele igakülgne tehniline tugi.	Selgitatud. Sätlas ei koostata muudatustega tervikteksti eraldi: eelnõu koostamiseks laaditakse Riigi Teatajast Sätlasse kehtiv terviktekst ning muudatused tehakse otse sellesse. Eelnõu koostamise käigus tekkinud muudatustega tervikteksti või selle asjakohase väljavõtte saab Sätlast eksportida ja eelnõule lisada. Tervikteksti lisamise eesmärk on näidata kavandatavaid muudatusi kehtiva seaduse kontekstis ning hõlbustada nende sisu ja ulatuse mõistmist. Lisatud terviktekst on eelnõu mõistmist toetav materjal; kontrollida tuleb selle vastavust muutmiseelnõule, kuid terviktekstile ei tehta eelnõuga samas ulatuses eraldiseisvat normitehnilist kontrolli. Sätla kasutuselevõtul tagatakse eelnõude koostajatele kasutajatugi. Kasutajatele korraldatakse koolitusi ning koostatakse juhendmaterjalid, sealhulgas korduma kippuvate küsimuste ülevaade. Kasutamise käigus täiendatakse juhiseid ja tuge praktilise tagasiside põhjal.

3. Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatav HÕNTE § 65² lõige 3 reguleerib eelnõu tervikteksti või selle väljavõtte lisamist seletuskirjale. Ei ole arusaadav, miks on lõike 3 kohta pakutud kaks alternatiivset sõnastust. Esimese puhul tuleb terviktekst või selle väljavõtte lisada üldjuhul, teise puhul tuleb need imperatiivselt alati lisada. Seletuskirjast ei ilmne, millistele kaalutlustele tuginetakse muudatustega tervikteksti või väljavõtte esitamisel või mitteesitamisel. Palume seletuskirja täiendada asjakohaste selgitustega.	Arvestatud. Määrusesse jääb imperatiivne norm, mille kohaselt lisatakse Sätlas koostatud eelnõu seletuskirjale muudatustega terviktekst või selle väljavõtte. Kui tervikteksti lisamine ei ole eelnõu mahu või muudatuste ulatuse tõttu otstarbekas, võimaldab norm lisada muudatuse mõistmiseks vajaliku väljavõtte. Muudatustega terviktekst või selle väljavõtte näitab kavandatavat regulatsiooni kehtiva seaduse kontekstis, hõlbustab muudatuste sisu ja ulatuse mõistmist ning vähendab vajadust võrrelda muutmiseelnõu eraldi Riigi Teatajas avaldatud tekstiga. Kuna terviktekst tekib Sätlas eelnõu koostamise käigus ja on süsteemist eksporditav, ei kaasne normiga eraldi tervikteksti koostamise kohustust.
4. HÕNTE § 40 lõike 1 kohast seletuskirja 7. osa „Seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevused, eeldatavad kulud ja tulud” Sätla seletuskirjas eraldi ei ole, kuid kõnealuseid teemasid kajastatakse eraldi dokumendina lisatud mõjuanalüüsis, millest seletuskirja tekib automatiseeritult kokkuvõtte. Palume selgitada, kuidas maandatakse risk, et asjakohased olulised mõjud saaks siiski seletuskirjas kajastatud.	Selgitatud. Mõjuanalüüsi dokument on seletuskirja osa ning selles esitatud teabe olemasolu ja piisavust kontrollitakse ka edaspidi senisel viisil. Justiits- ja Digiministeerium teeb eelnõude kvaliteedi keskset kontrolli ning iga ministeerium jälgib oma vastutusvaldkonnas kooskõlastamise käigus, kas vajalik teave on seletuskirjas esitatud.
5. Palume seletuskirjas täpsemalt kirjeldada, kuidas toimub Sätlas mõjuanalüüsi koostamine selliselt, et HÕNTE § 46 toodud nõuded mõjuanalüüsile saaksid täidetud. Palume ka selgitada, milline hakkab olema käesoleva muudatuse seletuskirjas viidatud eraldi dokumendi staatus, milles esitatakse mõjuanalüüs ning millest tekib koostatava eelnõu seletuskirja kokkuvõtte. Kas tegemist hakkab olema seletuskirja lisaga või töödokumendiga, millel hiljem ametlikku staatust ei ole? Palume ka täiendavalt põhjendada, miks on Sätlas koostatav seletuskiri otsustatud üles ehitada senisest HÕNTEst erineva struktuuriga. Kas edaspidi, kui kõigi eelnõude koostamine hakkab toimuma Sätlas, on kavas HÕNTE §s 40 sätestatud seletuskirja struktuuri muuta?	Selgitatud. Mõjuanalüüs koostatakse Sätlas küll eraldi dokumendina, kuid see jääb seletuskirja lisana endiselt seletuskirja osaks. Vastutus HÕNTE §-s 46 sätestatud nõuete täitmise eest lasub jätkuvalt eelnõu koostaval ministeeriumil. Sätlasse on integreeritud eri mõjuvaldkondi puudutavad kontrollküsimused, mis aitavad tagada HÕNTE §-s 46 nimetatud mõjuvaldkondade käsitlemist. Samuti suunab Sätla kirjeldama mõjutatud sihtrühmi ning selgitama kavandatavaid muudatusi. Kuigi Sätlas kasutatav seletuskirja struktuur erineb tehnilistel põhjustel mõnevõrra HÕNTE lisas esitatud ülesehitusest, ei muuda see

	mõjuanalüüsi sisulisi nõudeid ega eelnõu koostaja vastutust nende täitmisel.
6. Sätlas eelnõu koostamise ajal vaikumisi etteantavad plokid võiksid „mõjuanalüüsi kokkuvõtte“ jaotise kõrval või all hõlmata ka „mõjuanalüüsi koostamise“ jaotust, millesse oleks liidestatud HÕNTE § 46 järgsete mõjuvaldkondade kaupa mõju hindamise kontrollküsimustik. On oluline, et Sätla lihtsustaks eelnõu koostajate, koostamisele kaasatavate ja kooskõlastajate jaoks ka eelnõu mõjude hindamise protsessi tervikuna, samas kindlustades, et mõju hindamine toimuks eelnõu väljatöötamise kestel sisuliselt, kaasavalt, sihipäraselt ja piisavalt.	Teadmiseks võetud. Justiits- ja Digiministeerium hakkab jälgima Sätla kasutamist, sealhulgas kasutajakogemust ja mõjuanalüüside kvaliteeti. Vajaduse ja võimaluse korral tehakse muudatusi, et parandada kasutajakogemust ning toetada mõjuanalüüside kvaliteedi edasist tõstmist.
Riigikogu Kantselei 02.09.2026 nr 1-6/26-141/2	
Peame väga oluliseks Riigikogu ja valitsuse normitehnika eeskirjade ühetaolisust sõltumata sellest, kes on eelnõu algataja ning milliste tehnilise vahendite abil eelnõu koostatakse. Näeme, et Sätla kasutuselevõttust tingitud kavandavad HÕNTE muudatused viivad meid neist väärtustest, mida annab normitehnika eeskirjade ühtsus, kaugemale. Kui kehtivad erinevad reeglid, suureneb võimalus, et menetluse käigus on vaja eelnõu vormistust muuta ning see tähendaks tarbetut halduskoormuse kasvu. Kui lisada HÕNTE-sse § 65 ² lõiked 1 ja 4 pakutavas sõnastuses, on need vastuolus Riigikogu juhatuse kehtestatud Riigikogus menetletavate eelnõude normitehnilise eeskirjaga ja seega ka Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 92 lõikega 1 („Eelnõu peab vormistuselt vastama Riigikogu juhatuse poolt kehtestatud normitehnilistele eeskirjadele.“). Kuigi muudatused ei puuduta iga eelnõu ja tõenäoliselt ei jäta Riigikogu juhatus eelnõu kõnealuste vastuolude tõttu menetluse võtmata, ei tähenda see, et eelnõu ei tuleks menetluse käigus seadusega vastavusse viia. Selle töö peavad ära tegema Riigikogu komisjonide ametnikud. Sellega pannakse valitsuse IT-lahendusega Riigikogu ametnikele täiendav töökoormus, mis ei loo lisandväärtust. Seletuskirja ei saa aga muuta ka	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Mõistame Riigikogu Kantselei muret Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu normitehniliste nõuete ühetaolisuse ning võimaliku lisatöökoormuse pärast. Vabariigi Valitsus peab siiski vajalikuks eelnõuga kavandatud kujul edasi minna, sest piiritletud vormistuserandid on Sätla etapiviisiliseks kasutuselevõtuks praeguses arendusetapis vajalikud. Uue töövahendi kasutuselevõtt eeldab paratamatult senise töökorralduse muutmist ja sellega kohanemist ning võib üleminekuperioodil põhjustada ebamugavust ja lisatööd. Sätla kasutamise käigus kogutakse praktilist kogemust, mille põhjal arendatakse süsteemi edasi ja hinnatakse, milliseid vormistuserisusi on edaspidi vaja säilitada. Eesmärk on vähendada aja jooksul käsitsi tehtavaid toiminguid ning kujundada Sätlast õigusloomet toetav ja kasutajate töökoormust vähendav töövahend. Justiits- ja Digiministeerium jälgib koostöös Riigikogu Kantseleiga erisuste rakendamise praktikat ja nende mõju Riigikogu menetlusele. Praktikast ilmnevate probleemide põhjal saab teha põhjendatud arendus- ja regulatiivseid otsuseid.

mitte Riigikogu ametnikud, mis tähendab, et suureneb võimalus, et eelnõud ja nende seletuskirjad ei ole enam omavahel kooskõlas. Seetõttu ei saa me eelnõu sisuliselt toetada. Riigikogu normitehnika eeskirja muutmist Sätla vormistusele vastavaks ei pea me põhjendatuks, sest meie hinnangul suurendaks näiteks normitehnika eeskirja § 34 lg 3 ja 4 täitmata jätmise asjatult eelnõude mahtu. Rääkimata olukorrast, kus normitehnika eeskiri lubaski kahesugust eelnõu vormistust, mis läheb vastuollu selle eesmärgiga, miks normitehnika eeskirjad üldse kehtivad – et eelnõud oleks vormistatud ühtsete reeglite järgi ja oleksid ühtemoodi arusaadavad. Näeme võimaliku lahendusena lisada kavandatava HÕNTE §-i 65² lõikesse 2 teine lause: „Kui Sätla ei võimalda Riigikogule esitatavat eelnõu osa või kohustuslikku elementi Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 92 lõikes 1 nimetatud eeskirjade kohaselt vormistada, vormistatakse see enne eelnõu Riigikogule esitamist nõuetekohaselt muul tehniliselt sobival viisil.“	
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit 2.09.2026 nr 6.1-1/43-3	
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) tänab võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse määruse "Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja" muutmise eelnõu (edaspidi: eelnõu) kohta. ITL toetab jätkuvalt riigi koosloome keskkonna (Sätla) kasutuselevõttu ning peab selle eesmäärke õigusloome protsessi ajakohastamisel põhimõtteliselt õigeks ja vajalikuks. Oleme ka varasemas tagasisides rõhutanud, et ühtse koosloome keskkonna loomine on oluline samm õigusloome läbipaistvuse, jälgitavuse ja kvaliteedi parandamisel. Eelnõuga täiendatakse hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (edaspidi: HÕNTE) reeglitega, mis võimaldavad Sätlas koostatud õigusaktide eelnõude vormistamisel erisusi võrreldes väljaspool Sätlat koostatud eelnõudega. ITL on eelnõud analüüsinud ja esitab selle kohta järgnevad tähelepanekud ja ettepanekud.	Arvestatud ja selgitatud. Määrusesse jääb imperatiivne norm, mille kohaselt lisatakse Sätlas koostatud eelnõu seletuskirjale muudatustega terviktekst või selle väljavõtte. Kui tervikteksti lisamine ei ole eelnõu mahu või muudatuste ulatuse tõttu otstarbekas, võimaldab norm lisada muudatuse mõistmiseks vajaliku väljavõtte. Praeguses arendusjärgus ei ole Sätlas avalikku vaadet, mille kaudu saaksid riigiasutuste välised osapooled kooskõlastamisele või arvamuse avaldamiseks esitatud eelnõu ja muudatustega terviktekstiga tutvuda. Seetõttu ei saa tervikteksti või selle väljavõtte lisamise kohustust praegu asendada veebilingiga Sätlasse. Avaliku vaate valmimisel saab tervikteksti eraldi lisamise vajadust uuesti hinnata. Seletuskirjale tervikteksti lisamise kohustust ei laiendata väljaspool Sätlat koostatud eelnõudele, sest see tekitaks praegu põhjendamatu

1. Muudatustega eelnõu tervikteksti lisamise kohustus ITL peab väga positiivseks muudatustega tervikteksti lisamist eelnõu seletuskirjale Sätlas koostatud eelnõude puhul. Terviktekst võimaldab eelnõuga tutvujal oluliselt kiiremini ja paremini mõista eelnõu sisu ning kavandatavaid muudatusi. Kaob vajadus kahte teksti korraga silme ees hoida ning neid võrrelda. ITL on ka varasemalt rõhutanud, et muudatusi sisaldav terviktekst aitab paremini mõista regulatsiooni tegelikku ulatust. 2 Eelnõus on § 65² lõike 3 kohta pakutud kaks alternatiivset sõnastust: esimese kohaselt lisatakse terviktekst või selle väljavõtte „üldjuhul“, alternatiivse sõnastuse kohaselt igal juhul. - - ITL toetab eelnõus toodud alternatiivset sõnastust ehk imperatiivset normi: „Kui eelnõu on koostatud Sätlas, märgitakse see seletuskirja osas „Märkused“ ning eelnõu seletuskirjale lisatakse muudatustega eelnõu terviktekst või selle väljavõtte.“ Seletuskirjas ei ole ITL-i hinnangul piisavalt põhjendatud, miks on üldse kaalumisel sõnastus „üldjuhul“. Kui muudetakse paljusid seadusi ning tervikteksti lisamine ei ole otstarbekas, võimaldab säte lisada tervikteksti asemel selle asjakohase väljavõtte. ITL ei toeta § 652 lõikesse 3 sõna „üldjuhul“ lisamist. Samas märgime, et muudatustega tervikteksti väljavõtte eraldi lisamine ei pruugi olla vajalik juhul, kui riigivälistel osapooltel on võimalik Sätla keskkonnas kooskõlastamisele esitatud eelnõu ja muudatustega terviktekstiga lihtsalt tutvuda (sel juhul piisab nt veebilingist, mis suunab lugeja Sätla keskkonda). Kui välistele osapooltele ligipääs puudub või see eeldab Sätla kasutajakontot, on tervikteksti või selle väljavõtte lisamine kindlasti vajalik. Laiemalt leiab ITL, et muudatustega eelnõu tervikteksti lisamise kohustus ei peaks tingimata sõltuma sellest, kas eelnõu on koostatud Sätlas. Terviktekst lihtsustab kavandatavate muudatuste mõistmist sõltumata eelnõu koostamise keskkonnast. Seetõttu teeme ettepaneku kaaluda tervikteksti või tervikteksti väljavõtte lisamise kohustust kõigi muutmiseelnõude puhul, mitte üksnes Sätlas koostatud eelnõude puhul.	lisatöö terviktekstide käsitsi koostamisel. Kuna edaspidi koostatakse eelnõud üldjuhul Sätlas, ei ole ajutise paralleelse töökorralduse loomine otstarbekas.
--	---

2. Mõju riigivälistele osapooltele ja ligipääs Sätla materjalidele Eelnõus ja seletuskirjas ei ole piisavalt käsitletud muudatuste mõju riigiasutuste välistele osapooltele ja nende ligipääsu Sätla materjalidele. Mõjuanalüüsis ei ole mõjutatud sihtrühmana välja toodud ettevõtjaid ja teisi huvirühmi, kes samuti eelnõude menetluses osalevad. Märkime, et teatav mõju avaldub ka neile, kuna arvamuse avaldamiseks esitatavad eelnõud ja seletuskirjad hakkavad olema harjumuspärasest erineva vormistuse ja liigendusega. Seletuskirjas on mõjutatud sihtrühmana välja toodud Riigikogu liikmed ja Riigikogu Kantselei ametnikud ning märgitud, et neil tuleb arvestada Sätlas koostatud eelnõude ja seletuskirjade eripäradega, eelkõige seletuskirja teistsuguse struktuuri ja eelnõule 3 lisatava muudatusi sisaldava terviktekstiga. Analoogne mõju avaldub aga ka riigiasutuste välistele osapooltele, kes osalevad eelnõude kohta arvamuse avaldamises. Lisaks peab ITL oluliseks, et eelnõus ja seletuskirjas oleks selgelt väljendatud põhimõtte, et kooskõlastamisel ja arvamuse avaldamisel peab kogu eelnõu hindamiseks vajalik materjal olema välisele osapooltele kättesaadav vähemalt sama lihtsalt kui praegu ning materjalidega tutvumine ei tohiks eeldada konkreetse keskkonna (Sätla) kasutajakonto olemasolu.	Arvestatud. Seletuskirja täiendatud. Lisatud mõjutatud sihtrühmana ka riigiasutuste välised osapooled, kes osalevad eelnõude kohta arvamuse avaldamisel.
3. Sätlas koostatud seletuskirja liigendus Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et Sätla annab eelnõu koostajale plokkide kaupa ette, milline teave tuleb seletuskirjas esitada, ning võimaldab mittevajalikke plokke kustutada. Leiame, et sõnastus „Sätla võimaldab mittevajalikke plokke kustutada“ võib jätta eksliku mulje, et seletuskirja vaikimisi etteantud plokkide kasutamine ja neis nõutava teabe esitamine on vabatahtlik. HÕNTE §-des 40–50 sätestatud teave on aga üldjuhul seletuskirja kohustuslik sisu. Samuti võib võimalus plokke kustutada koosmõjus § 65² lõikega 4, mille kohaselt võib Sätlas koostatud eelnõu seletuskirja liigendust muuta, viia olukorrani, kus seletuskirjad on väga erineva liigendusega ning HÕNTE §-des 41–50 nõutud teave paikneb erinevates plokkides. See muudaks kaasatavate osapoolte jaoks	Arvestatud ja selgitatud. Seletuskirja sõnastust on täpsustatud. Sätlas on vaikimisi etteantud plokke tehniliselt võimalik kustutada ning kasutaja ei pea järgima etteantud struktuuri. Kui kasutaja järgib Sätla vaikimisi struktuuri ja täidab asjakohased plokid, on HÕNTE kohased seletuskirja sisunõuded täidetud. Teistsuguse liigenduse korral vastutab eelnõu koostaja selle eest, et kogu HÕNTE kohaselt nõutav teave oleks seletuskirjas esitatud ja hõlpsasti leitav. HÕNTE põhitekstis sätestatud liigenduse vähendamise võimalus puudutab üksnes väikesemahulist eelnõu. Sätla erand võimaldab seletuskirja liigendust kohandada kõigi Sätlas koostatud eelnõude puhul

keerulisemaks nii vajalike selgituste leidmise kui ka seletuskirja nõuetele vastavuse kontrollimise. Seetõttu teeme ettepaneku asendada seletuskirjas lause „Sätla võimaldab mittevajalikke plokke kustutada“ näiteks järgmise sõnastusega: „Sätla võimaldab väiksemahulise seaduseelnõu puhul HÕNTE § 40 lõikes 2 sätestatud juhul seletuskirja liigendust vähendada ja selleks vaikimisi etteantud plokke kustutada. Üldjuhul on vaikimisi Sätlas kuvatav struktuur eelnõu koostajale järgimiseks kohustuslik.“	olenemata nende mahust, kuid ei võimalda jätta kohustuslikku teavet esitamata.
4. Muudatuste ajalugu ja versioonihaldus Eelnõu § 65² lõike 2 kohaselt tuleb eelnõu osa või kohustuslik element, mida Sätla ei võimalda nõuetekohaselt vormistada, vormistada enne eelnõu esitamist muul tehniliselt sobival viisil. Palume selgitada, kuidas tagatakse sellisel juhul väljaspool Sätlat tehtud muudatuse jõudmine tagasi Sätlasse ning ühe autoriteetse versiooni säilimine. 4 Samuti palume selgitada, kuidas säilib muudatuste ajalugu ja versioonihaldus juhul, kui eelnõu osi tuleb § 65² lõike 2 alusel töödelda väljaspool Sätlat.	Selgitatud. Sätla kasutuselevõtu esimeses etapis kasutatakse Sätlat eelnõu koostamiseks, kuid kooskõlastamine ja menetlus toimub jätkuvalt eelnõude infosüsteemis (EIS). Kui eelnõu osa tuleb Sätla tehnilise piirangu tõttu vormistada väljaspool Sätlat, lisatakse nõuetekohaselt vormistatud dokument menetlusse EIS-is. EIS-i menetluses esitatud versioon on seega autoriteetne ning muudatuste ajalugu ja versioonihaldus säilivad EIS-is senisel viisil. Sätlat arendatakse etapiviisiliselt eesmärgiga viia kogu eelnõude koostamine Sätlasse ja vähendada vajadust eelnõu väljaspool süsteemi käsitsi parandada. Kui eelnõude koostamine toimub täielikult Sätlas, on süsteemis kogu aeg olemas eelnõu õige ja ajakohane versioon koos muudatuste ajalooga, mida saab kuvada ka avalikus vaates.
5. HÕNTE muutmise põhjendatus lähtuvalt Sätla tehnilistest võimalustest seletuskirjas märgitakse, et Sätla tehniline lahendus on kasutuselevõtu ajal veel arendamises, kõiki senisest praktikast erinevaid juhtumeid ei ole võimalik ette näha ning arenduste järjekord sõltub muu hulgas arendajate aja- ja ressursivõimalustest. Sellest tulenevalt soovime tõstatada põhimõttelisema küsimuse, kas tehnilise lahenduse tänane seis ja piirangud peaksid määrama HÕNTE nõudeid. Kas HÕNTE-sse on põhjendatud kehtestada püsiv ja võrdlemisi avar eriregulatsioon selleks, et kohandada õigusloome reegleid arenduses oleva IT-süsteemi hetkevõimekusega? ITL peab oluliseks, et koosloome keskkonna arendamisel lähtutaks esmajoones hea	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Nõustume, et õigusloome sisulisi ja normitehnilisi kvaliteedinõudeid ei tohi kujundada üksnes infosüsteemi tehniliste piirangute järgi. Eelnõu eesmärk ei ole neid nõudeid üldiselt leevendada, vaid võimaldada Sätla etapiviisilist kasutuselevõttu selgelt piiritletud vormistuseranditega. Erandid ei puuduta eelnõu sisulisi, keelelisi ega muid kohustuslikke kvaliteedinõudeid. Sätla on kasutuselevõtu ajal veel arendamisel ning piiratud erandid on üleminekuperioodil vältimatud. Kasutamise käigus kogutakse praktilist kogemust ja arendatakse süsteemi edasi, et tehniline lahendus toetaks

õigusloome vajadustest ning tehniline lahendus toetaks neid nõudeid, mitte vastupidi.	senisest paremini hea õigusloome nõuete täitmist ning vähendaks tulevikus erandite vajadust. Samuti hinnatakse edaspidi HÕNTE terviklikuma ajakohastamise vajadust.
---	---